

I варіант. Початковий та середній рівні. (6 балів)

1. Складним з різними видами зв'язку є речення:

- а) Вітер підганяв їх на снігових белебнях, але як тільки вони скочувались в яр, Сіроманцеві доводилось похекати і попріти.
- б) Я довго лежу і слухаю, як дзвонить у такт дзвонів степу моє серце.
- в) Михайло якраз натрапив на ту розмову чи суперечку, встряв у неї й почав доводити інспекторові, що він не має права лаяти учнів, і сказав щось образливе для самого інспектора.
- г) Проте маленька пташина, ця пухнаста кулька життя, що майже цілком уміщалася в моїй жмені, виявилась завзятою і не хотіла без бою віддаватись.

2. Визначте складне речення зі сполучниковим і безсполучниковим зв'язком:

- а) Я так захопився літніми принадами, що перестав співати й забув навіть, що стою в церкві.
- б) Мати, що якраз готувала сніданок, мимоволі здивилась на ранкове світило: нічого кращого в світі немає за схід сонця!
- в) Пам'ять наша – глибокий чарівник колодязь, на дні якого затонуло синє небо.
- г) Я дивився у велике широке вікно, крізь яке було видно не тільки західну частину міста, але й далі, осяяні ясним весняним сонцем гаї та діброви понад річкою Ворсклою, і укладав собі літні плани.

3. Складним із безсполучниковим, сурядним і підрядним зв'язком є речення:

- а) А малі хлопці йшли з рукавицею, в якій повно зерна: пшениці, жита, ячменю, вівса, гороху.
- б) За коліями, супроти депо, біля колодязя під дашком стояла черга з цеберками і коромислами, і той, хто тяг воду, довго крутив корбу: колодязь був глибокий.
- в) Вишку стало розхитувати, і була загроза, що впаде і хату Чабанисі розвалить.
- г) Блищали од сонця стерні і ковила понад шляхом, сріблилася важка, обвішана разочками роси павутина.

4. Чотири частини має складне речення:

- а) Букет півоній, які мати несла в руці, поширював п'яний запах – власне, в руках її наче вигойдювався букет тонких пахощів.
- б) В темряві подеколи траплялись ягоди, вони проходили мимо дивною сповільненою ходою, і їм здавалося, що вони ступали по дні великої прозорої річки.
- в) І хоч зараз гудки вже відмінено, проте Вірунці й досі вони часом озиваються в душі, адже під спів цих гудків привело її кохання на Зачіплянку.
- г) А в цей час наді мною твориться диво: хтось невидимий смичком провів по синьому піднебессі, по білих хмарах, і вони забриніли, як скрипки.

5. Правильно розставлено розділові знаки в реченні:

- а) Над ними зумлили комарі, біля нас спросоння коли-не-коли схлипувала річечка, а над усім світом протікала зоряна імла.
- б) Гусак випірнув і сперся забитим крилом на воду, крило заболіло, запекло наче сперся він ним не на воду, а на вогонь.
- в) Обережні й лякливі, сарни належали лісовій гущавині, належали таємниці і я звідав таке відчуття, наче ця заказана таємниця постала переді мною наяву, тепер я можу приглянутись до неї пильніше.
- г) Загадка – це чарівний світ поетичної таємниці і в цьому світі мороз поєднаний з весною, що виступає прекрасною руйначною всіх його мистецьких та господарських звершень.

6. Визначте складне речення, побудоване за схемою: [], й [], ().

- а) Вишнево-яблуневі садки, ще сьогодні зранку такі змерзлі, подобрішали, потеплішали, й село звеселіло, людські обличчя погіднішими стали.
- б) Я слухав рідну пісню, рідну мову, й вона лилась струмком, у якому переплелися запахи калини, чебрецю, лепехи.
- в) Огонь пішов по жилах хлопця, й він ясно одчув в собі, ніби од сну пробудившись, одчув творця, художника.
- г) Зелене безгоміння в полі, на обрії завмерла не хмара, а кінь із вершником, що тримає перед собою голуубого списа.

Достатній і високий рівні (4бали).

7. Розставте розділові знаки в реченні.

*Після того як промчить прошурхоє велосипедистами нічна зміна в бік заводів і зморена денними клопотами
Зачіплянка нареши́ті поринає в сон і висне над нею з просторів неба місяць зеленорогий собор стоїть над
селищами в задумі один серед тиші серед світлої акацієвої ночі що більше навіть на ніч не схожа а на якусь
сказати б анти ніч.*

8. Накресліть схему речення.

*Вишнево-яблуневі садки, ще сьогодні зранку такі змерзлі, подобрішали, потеплішали, й село звеселіло,
людські обличчя погіднішими стали.*

9. Складіть речення за даними схемами.

1) [], [], проте [], (), ().

2) [], і [], (), (), [].

10. Виконайте повний синтаксичний розбір речення.

*Землю вкриває асфальт і бетон, небо затягується димами і ревом моторів, і кудись шалено, в метушливій
тривозі летить життя, засмоктує і не залишає для душі тієї чистої години, коли можна замислитись над
собою і подумати про головне.*

Тематична контрольна робота «Складні речення з різними видами зв'язку». Тестування

II варіант. Початковий та середній рівні. (6 балів)

1. Складним з різними видами зв'язку є речення:

- а) При такому відношенні мені залишалося тільки одсунути шапку на відповідне місце, криво посміхнутись і, спотикаючись, бігти за нею на вулицю, куди вона мене тягнула з гомоном і сміхом.
- б) І, завважте собі, вона скрізь і завжди сміялась, ця дівчина з волоссям, як положена бурею золота пшениця.
- в) Що б їй не трапилось, вона перш усього сміялась, ніби була утворена зовсім по другому методу, ніж усі люди.
- г) Біля будки вартовий; він нічого не говорить нам, але здається, що між нами була довга розмова, після якої краще всього нам одійти собі геть.

2. Визначте складне речення зі сполучниковим і безсполучниковим зв'язком:

- а) Вовка закотило в лісосмугу, він обійняв лапами якусь деревину, навіть учепився в неї зубами, але вітер відірвав його від неї.
- б) Наступний день видався зранку туманно-морозним, небо заволокло хмарами.
- в) І от хмарами урочисто, густо обізвалася мідь, вона злякала на позолочених церковних хрестах гайвороння і всюди-всюди порадувала босоноге школярство.
- г) Добре було б, якби отакий співучий разок наміста впав із неба на землю, прямо мені під ноги.

3. Складним із безсполучниковим, сурядним і підрядним зв'язком є речення:

- а) Ягорове подвір'я порожнє, щітка в глині стирчить, ніким не торкана, і душу хлопцеві опікає смуток якоїсь гіркої непоправної втрати.
- б) В'юниться стежка поміж очеретами, іде Єлька туди, куди сама стежка веде.
- в) Протягом усієї минулої зими я відчував: щось має статись у цьому світі, щось неминуче ставиться.
- г) Кияни, що зі своїх валів спостерігали за цим дикунським розгулом розбою та грабіжництва, здригнулися від думки, що й сам Київ може одного дня поділити долю Нижнього міста.

4. Шість частин має складне речення:

- а) Перше, що побачив Климко, коли розплющив очі, було велике, рівно обведене коло червоного сонця у вікні; воно світило, мов крізь морок, і хлопчик став пригадувати, де він.
- б) Низькі чорні хмари, здавалося, стояли нерухомо, але по тому, як вони час від часу засмолювали негусті дрібні зорі і як ті зорі знову ненадовго з'являлися, Климко здогадувався, що хмари біжать.
- в) Коли ступила між дерева, коли побачила, як по їхньому гіллі згори донизу ллється наче якесь аж туманне сонячне проміння і як у тому промінні мінливо зблискують листя, коли почула вогкий, густий, прілий запах лісу, всміхнувшись, і вже, здається, весь день ота усмішка не сходила з її уст.
- г) Поза центральною вулицею, де світять чотири газові ліхтарі на все місто, скоро зайде ранній осінній вечір, лягає непроглядна тьма, яку не можуть здолати кволі вогники гасівок, що тьмяно проблискують крізь вікна старосвітських одноповерхових будиночків.

5. Правильно розставлено розділові знаки у складному реченні зі збігом двох сполучників:

- а) Шерхит очеретів сповнював душу, і коли Яким зрізав ножем першу очеретину, він став заспокійливим гулом.
- б) З того вечора я часто приходив до дядька Себастьяна, і, коли він мав час, ми разом читали якусь книгу, газети чи гомоніли про всяку всячину.
- в) З часу втечі з полону Добриня рідко згадував свого колишнього господаря, навіть зринало було думка, що вже ніколи з ним не зустрінеється, що він або загинув під час облоги Києва, або якщо вижив, пішов далі з Батисем.
- г) Мати брала пучками ягоду, несла до вуст, і, коли роздушувала черешню, то в кутиках уст спалахував сік.

6. Визначте складне речення, побудоване за схемою: [], (), [], а [].

- а) Дурманом віяло з густих заростей, які двома застиглими хвилями означали нічну вулицю, танучи в повітрі, а з обійсть долинав дух матіоли.

- б) Серце Єльки зайшлося жалем до цих закудених курявою степів, незграбно-великих, беззахисних створінь, які ще вчора спокійно паслися десь на балках.
- в) Зелені стебла жита тягнуться догори так, наче прагнуть напиться не тільки сонячного проміння, а й закропитися живлющими жайворонковими піснями.
- г) Лось знав, що то тріщить стара гілляка на дубі, всохла, кошава, їй давно вже б треба впасти, а вона не падала, з дивною впертістю тримаючись за стовбур.

Достатній і високий рівні (4бали).

7. Розставте розділові знаки в реченні.

Ось я перехилиюся через цямрини що пахнуть вогким деревом пильно вдивляюся вниз а з самісінької глибини колодязя з його немислимо глибокого дна так само проглядається моє дитинство й ми дивимось одне одному в очі мовчимо ніби у своєму мовчанні теж хочемо зрозуміти якусь загадку проникнути в таємницю.

8. Накресліть схему речення.

Таємниці природи всюди тільки розпізнати їх зумій, і неодмінно збирати їх треба до схід сонця, коли зілля ще в росі, коли воно чисте.

9. Складіть речення за даними схемами.

1) [], але [], (), ().

2) [], [], і (), [].

10. Виконайте повний синтаксичний розбір речення.

Так Добриня з Янкою йшли три доби: вдень вони спали, а вночі, прокладаючи шлях по зорях, поволі, бо зовсім знесилили від голоду, просувалися на північний захід – до Волги, до Чорного лісу, де Добриня сподівався знайти якийсь притулок і захисток.